

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravljanje: Kolodvorska ulica štev. 15. — Z urednikom se mora govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Sostopna petit-vrsta 4 kr., pri večkratnem pouščanju daje se popust — Velja za Ljubljano v upravljanju: za celo leto 8 gld., za pol leta 8 gld., za četrto leto 1 gld. 50 kr., na mesec 60 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 2 kr. ved. Po pošti velja za celo leto 10 gld., za pol leta 5 gld., za četrto leto 2 gld. 50 kr. in za jedan mesec 85 kr.

Štev. 267.

V Ljubljani v soboto, 21. novembra 1885.

Tečaj II.

Po delegacijskih obravnavah.

Zopet je nastopil kratek odmor v gibanji našega parlamentarnega ustroja: zasedanje delegacij je končano, deželni zastopi še niso zbrani in nenavadna tišina nastala je v notranji politiki naše državne polovice. Javna pozornost obrača se na balkanski poluotok, kjer se bratska naroda, Srb in Bolgar, davita v medsebojnem milovanju vrednem boji. Novice, dohajajoče z bolgarskega bojišča, pričakujejo se z nestrpljivo radovednostjo; kdor se sploh s politiko bavi v naši monarhiji, stavlja si vprašanje: kake posledice nam bode rodila ta borba, kako bode vplivala zlasti na finančni naš položaj? Kajti toliko je gotovo, če nas dogodki na jugu primorajo, mobilizovati le en oddelek naše vojne, trebalo bode globoko seči v državno blagajnico in državni proračun za l. 1886, kateri je avstrijske narode tako prijetno iznenadel, kazal bode takoj drugačno, mnogo bolj odurno obliče!

Strah tedaj pred negotovo bodočnostjo lotil se je političnih in časnarskih krogov, polastil se je tudi trgovinskega in finančnega sveta. Vtisu njegovemu je pripisovati, da se avstrijski rodoljubniti v tolki meri radovali ne more ugodnemu izidu delegacijskih obravnav, katere so se skoz in skoz vrstile mirno in dostojno. Kak razloček zlasti med burnimi prizori, katerih smo vajeni iz avstrijske državne zbornice, in med državnim uglašenjem tonom, ki se je razodeval v obravnavah naše delegacije! Tudi tu so se razpravljala najvažnejša vprašanja notranje in vnanje politike, veliki jezikovni problem potegnil se je v krog delegacijskih razgovorov, ali izostali so mučni izgredi, kakor jih "furor teutonicus" nemških prenapetežev izziva v državnem zboru, razprave bile so po vsem mirne, njih izid povoljen v vsakem oziru, in de-

janjsko se je s tem dokazalo, da je tudi v našem parlamentu mogoče, navzicle mnogovrstnemu načelnemu protivju spriazniti se in sporazumeti, ako se nasprotje le navlašč ter z hudobnim namenom ne poostri. Na vsak način velika moralična pridobitev, le škoda, da se iz gori omenjenih razlogov ne ocenja po svoji istiniti vrednosti!

V čem pak treba iskati skrivne uzroke temu samo po sebi tako veselemu rezultatu? Sigurno baš v tem, ker so zastopniki naši v delegaciji ozirali se v prvi vrsti na svoje dolžnosti držav in nasproti, na državni interes, podredivši mu svoje strankarske nazore in koristi. Zlasti desnici, katera razpolaga tudi v avstrijski delegaciji s pravimo večino, gre velika zasluga v tem oziru. Kolikokrat se je poudarjalo, da državnozborski večini ne ugaja sedanja vnanja politika, naslanjajoča se na tesno zvezo našega cesarstva s sosedno Nemčijo ter na prijateljsko razmerje z rusko velešilo! Kolikokrat se je predbacivalo, da so nazori poljskih poslancev, na pr. glede postopanja nasproti inozemstvu, čisto različni od onih, za koje se potezajo Čehi in drugi avstrijski Slovani? In vendar se je v čudovitem soglasju od cele delegacije izražalo popolno zaupanje do politične sisteme, na kojo se upira minister Kálonky. In to zaupanje ni ostalo zgolj platonično, ob jednem so vse stranke kar tekmovale, skupnemu ministerstvu dovoliti one svote, katere je zahtevalo v obrambo državnih koristij in v uresničenje državnih namenov. Spominamo se na dogodke, ki so se pred nekolikimi leti še bili vršili v naši delegaciji; predstavljamo si hrupne razprave, s kojimi se je tedaj nameravala preprečiti vojna organizacija, s kojimi se je skušalo, razveljaviti bosansko okupacijo, uničiti to, kar si je Avstrija pridobila s tolikimi žrtvami — in prepričanje se polasti naše

duše, da je naposled moč istinitih svetovnih dogodeb vendar bolj jaka, nego vsa trmoglava doktrina. Zeló pohvalno se je sprejelo poročilo skupnega finančnega ministra Kallay-a o bosanski upravi in njenih potrebsčinah, in marsikedo izmed levičarjev, odobravajočih ministrov ekspozé, utegnil se je vprašati na tihem: „Kak bi bil sedaj položaj na jugu in katere žrtve bi obremenile našo državo v sedanjem položaju, da bi po naših nekdanjih nazorih v tem hipu — Bosna še bila neomejena lastnina turškega sultana?“

Delegati so se baje ločili z vsklikom: „Da se kmalu zopet vidimo!“ Pričakuje se namreč, da bodo dogodbe na slovanskem jugu primorale ministerstvo, z nova sklicati skupni državni zastop. Ker se to le zgodi z namenom, izreden kredit zahtevati od zastopnikov avstrijskega davkoplačevalca, prouzročen po troških kake mobilizacije, izjaviti moramo le to srčno željo, da se ta bojazen ne opraviči, temveč da se posreči diplomatični modrosti, ohraniti ono neprecenljivo blago, česar so avstrijski narodi v prvi vrsti potreben: zlati mir namreč!

Srbsko-bolgarska vojska.

Včerajšnji dan ni nam prinesel z bojišča nikakih važnih poročil, torej moremo sklepati, da obe vojni zavzimate še nespremenjeno svoje pozicije — da si Srbi niso še osvojili Slivnico niti da ni še pal Vidin. Kakor se kaže našli so Srbi na hrabrosti in vstrajnosti Bolgarov več upora nego so pričakovali.

Bolgori zbrali so mnogobrojne in jedrnate čete v Slivnici, in ta njihova taktika ni nikakor slaba. Srbsko središče vojne stoji tudi pred Slivnico, a kakor so kazale bitke minoli dnij, ni ni-

Listek.

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richebourg; po E Vacanovi predlavlji prosti poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

„O zdaj se pa lebko lepo opravim, da sprejem svojega sina!“ reče Lucila radostno in sreče solze jej zabliščijo v očeh.

„Jaz pa odidem, da sebi in vam oskrbim zajutrek!“ déje Jean Renaud ter zapusti izbo.

Uro pozneje je bila Lucila spletena in preoblečena.

Jean Renaud se je bil vrnil s košarico, polno jedil, s pristave. Ko ugleda Lucilo, ki je bila zdaj videti za 15 let mlajša, iznenaden vsklikne!

„Ali se vam tako dopadam?“ povpraša ga ona, smehljaje se.

„In kako se!“

„To me veseli.“

„Tako. In zdaj bova zajutrekovala“, nadaljuje Jean Renaud veselo. „Tu imava pečenega pi-

ščanca, kos gnjati, kos ovčjega sira, nekoliko trdih jajec, vkuhanega sadja, kruha, vina, biscuitsa. Blanche je angel! Jejva!“

„Jejva!“ zasmeje se Lucila.

11.

Po zajutreku prične pripovedovati starčku, kaj je doživel, odkar so jo bili prinesli v bolnico v Gray-u.

Pripovedovala je takó-le: „Zdravniki v bolnišnici so obupali bili nad mano. Pa njih trudu in svoji krepki postavi imam se zahvaliti, da sem smrtna bila rešena. Po štirinajstdnevnom blodenju zavedla sem se bila zopet. Pa moj duh je bil utrujen, skaljen, zmōčen. Nisem mogla čisto misliti.“

„Ko sem od čuvarice zahtevala svojega otroka, začudila se je le-ta jako. Rekla mi je, da so me glumači našli ter sim prinesli. O kacem otroku ni ničesar vedela. Na moje prošnje pa je poizvedovala in kmalu je bilo gotovo, da so glumači istinito imeli otroka med sabo. Zatorej sem sklenila, da hočem iskati svojega otroka in da prej ne mrujam, dokler ga ne najdem. Ozdravila sem bila toliko, da sem lahko zapustila bolnico.“

„Bila bi se lehko do oblastev obrnila, hoteč zopet dobiti svojega otroka; pa v tem slučaju bi bila morala povedati svoje ime. Sram in malosršnost sta me silila k temu, da sem molčala o vsem in to tudi v bolnici. Vzdignila sem se torej sama, brez pomoči, na pot. Bila sem slaba in zmōčena na umu. Rojila sem cel dan okoli brezi namena. Ljudje, katerih sem povpraševala po glumačih, imeli so me za prismojeno.“

„Zvečer najdem prenočišče v hiši ubožnega delavca. Tudi tū povprašam po glumačih. Mož je vedel o njih. „Da, da, to je truma Croqueferova“, déje. „Prihaja od časa do časa v Gray, največ ob semnjih. Ste li morda žena, katero je našel Croquefer na cesti?“

„Da, to sem jaz?“

„Prav, zdaj vas spoznam. Bil sem navzočen, ko so vas odnesli na nosilu v bolnico. In kako je malo otrok zmerom milo klical: „Mama! mama! mama!“

„To je bil moj otrok!“ zakličem ihteč. „Glumači so mi ga vzeli, glumači so mi ga ukrali!“

kakor kos bolgarskim močem; če se torej od Breznička in Izvora zmagovalno dalje prodirajoč oddelk srbškega desnega krila ne združi o pravem času s središčem ter ne napade bolgarsko glavno armado od zad in od strani, more priti za Srbe usoden dan, uničeni bi bili vsi njihovi dozdanji uspehi. Da je položaj za Srbe resen, pač jasno prica to, da se je srbski glavni tabor iz Caribroda (Bolgrija) preložil nazaj na srbsko ozemlje v Pirot. V strahu pričakovali bodo prihodnje dneve v Belgradu poročil z bojišča; če se vzdrži srbsko središče toliko časa pred Slivnico, da pride desno krilo od Breznička ter prime Bolgare od zad in od strani, paralizovani bi bili dozdanji bolgarski uspehi; če pa se združitev dovrši prepozna, tedaj bode Srbiji hudo šlo, in morala bodo vse storiti, če se bode le količaj uspešno hotela braniti bolgarskih napadov.

O vojski ob Timoku ni novih poročil.

Slivnica, 19. novembra, ob 6. uri zvečer. Bitka pričela se je danes ob 7. uri zjutraj. Desno bolgarsko krilo prišlo je z včeraj si pridobljene pozicije, napalo na treh vzvišenih krajin stojecih sovražne oddelke ter si osvojilo pozicije po zelo morilnem boju. Ko se je na tej strani vršil boj, pričel je oddelek streljati iz Slivnice na v dolini postavljene srbske čete. Dva batalijona in dve bateriji sta takoj odšli iz Slivnice ter napali Srbe. Ti so se hrabro branili, a okolo poludne morali so se umakniti krepkemu bolgarskemu napadu.

Streljanje, katero je nekoliko ponehalo, pričelo se je zopet močneje ob 1. uri, ko so se Srbi na levem krilu umaknili, in posrečilo se je ojačenim Bolgarom preprečiti Srbom daljnjo ofenzivo. Srbi osvojili so si višine pri Karlovu in Tolincu in si bodo jutri na vse moči prizadevali, da se obdržijo na tem kraju. Če si jutri Bolgari osvojijo te pozicije, bodo srbske vojne zvezane na cesti z Nišem prezvana in potisnene bodo nazaj v Breznik, kjer jih pričakujejo bolgarske čete.

Današnji dan je bil za Bolgare srečen. Izgube so na obeh straneh zelo velike. Bolgari so ujeli 300 Srbov.

Semlin, 20. novembra. Poraz z dne 18ega t. m. bil je provzročen po dežji in megli. Podunavska divizija je pričela napad, ne da bi bila čakala združitev z drugimi divizijami, tako da je stalo 10 000 Srbov nasproti 20 000 Bolgarom. Srbi pričeli so včeraj zopet napadati. Danes dospe 800 ujetnikov v Belgrad.

Belgrad, 20. novembra. Garašanin odpotoval je na kraljev poziv v glavni tabor v Caribrod.

Belgrad, 20. novembra. Včeraj so Bolgari na vseh točkah hrabro odbili vse srbske napade. Levo krilo podunavske divizije je bilo nazaj potisneno. Neugodno vreme dela daljne napade Srbov nemožne. O armadi ob Timoku ni nikakih poročil.

„Izvestno so mislili, da ne ozdravite več, ljuba žena. A fanta vam uže vrnejo. Bodite tega gotovi!“

„A kje najdem glumače?“ zastočem jaz.

„Tega pa ne vem; kajti zdaj so tukaj, zdaj tam. Navadno prihajajo tja, kjer je kak semenj.“

„In naj prepotujem tudi vse Francosko, najti moram zopet svojega otroka!“ zakličem jaz. „In drugi dan uže se napravim na pot. Imela sem še kacih 60 frankov, ki sem jih nosila v svojem žepu in koje so mi odhajajoči iz bolnice pošteno vrnili. Prehodila sem zdaj Franche-Comte, Alzacijo in del Lotarinške. Zmerom zamán; Croquefera nisem mogla najti! Tako blodila sem pet mesecov. Pa moja volja je bila še močna. Moj denar je pohajal in naposled sem bila prisiljena — beračiti! Če me noge niso mogle več nositi, prenočevala sem po skedenjih, pod grmovji, in kjer koli.“

„Ob obletnici smrti mojega ljubega prihajala sem sim ter jokala po noči na njegovem grobu. Kolikorkrat sem v dolgih teh letih bila o tem času blizu, obiskala sem vselej po noči nesrečni kraj, da sem mogla tožiti in jokati.“

„In mislili so, da ste duh“, opomni Jean Renaud.

Kala fat, 20. novembra. Srbi ne obkolijo trdnjave v Vidinu. General Lešjanin odšel je z oddelkom. Kakor se domneva, odšle so te čete na južno-bolgarsko bojišče na pomoč glavnemu armadi pred Slivnico.

Sofija, 20. novembra. (Havasovo poročilo.) Doktor Roy poroča, da so Srbi napali na bojišči pred Slivnico ambulančni voz z ranjenci ter razmesarili ranjence; to poročilo se je mednarodnemu odboru Rudečega križa v Genfu. Zastopniki vlasti so prosili vlado, naj eventualno zabrani, da se obrame glavnega mesta ne udeležujejo brambovci in prostovoljci, da se ne dá srbskim četam povod k grozodejstvu. Lanov je poročil zastopnikom, da ima srbska vojna tudi brambovce in prostovoljce.

Hiša pokore.

— Mnogokrat so se uže opisovala imenita poslopja in javni zavodi na Slovenskem. Niked se ni spomnil še do sedaj „hiše pokore“, ki zre raz vzvišenega mesta sredi ljubljanske stolice daleč okrog. In vendar je to starodavno, temno poslopje imenitno. V njem se pokoré izgubljeni državljanji, v njem se očiščajo največji zločini, učinjeni v siloviti strasti človeški, ali v popolno popačeni zločinčevi duši.

Naš namen ni in tudi biti ne sme, opisovati natančneje te hiše pokore, kar se tiče njene zunanjosti. Tudi hišnega reda in raznih naredb o varstvu hišnih neradovoljnih prebivalcih ne moremo omenjati.

Naš nalog je, opisati nekoliko duševno življenje tega žalostnega, a žalobož potrebnega zavoda in ona sredstva, ki pokoré njegove prebivalce, — in kar je najbolj imenitno, tudi očiščajo duha in nрав za pošteno bodočnost, za pravi pot po storjeni ostri pokori.

Zločin ali prelomljenje človeških postav kaznoval se je pri najstarejših narodih z občeno določeno kaznijo. Neomikano ljudstvo, brez urejenih državnih naredb in postav kaznovalo je zločinca navadno na mestu, ako ga je zasačilo pri zločinstvu. In take kazni brez posebne sodbe bile so jako ostre.

S kamenjem pobil se je, kakor strupena kača, na mestu morilec lastnih starišev, kamnjala se je javno zakonska prešeštnica, odsekala se je roka tatinska, odrezal se je opravljiv jezik škodoželnemu obrekovalcu.

Take so bile kazni velikim zločinom pri najstarejših narodih, saj so bili neomikani in brez obče veljavnih državnih postav.

Pozneje, ko je zasvitala vedno bolj in bolj človeška omika, ko je zmanjševala veda razburjeno surovo strast in maščevanje, sodili so se javno zločinci. Najbolj spoštovani možje vseh stanov sodili so v javnem zboru izgubljenega svojega sobrata.

Lucila nadaljuje: Dve leti sem zastonj zasledovala Croquefera. Naposled ga vendar najdem, in sicer na nekem semnji. Njegova koča je bila sredi trga. Croquefer sam je stal v svoji umazano-rudeči sukni in s svojim trovoglatim klobukom na podstenji (estradi) ter je vpil na vse grlo. Čakala sem, dokler niso predstave minule; potem pa poiščem Croquefera v gostilnici. Najprej je mislil, da iščem službe kot igralka. Razodenem mu, da sem ženska, ki se je ponesrečila pri Gray-u in da zahtevam svojega otroka. Mož je postal zadrežen, in na moje prošnje, žuganje in vpitje mi napisel pové, da je njegov pavliha ušel z mojim sinom uže tisti dan, ko je družba prišla v Gray. Ko Croqueferu povem, da sem imela dvanaest tisoč frankov pri sebi, ko so me našli v onesvesti ležečo, umel je takoj, zakaj jo je pavliha pobrisal z mojim otrokom. Croquefer je bil zbog tega silno jezen. „Maloprídušnik!“ zmirjal je, „ou je denar spravil v žep ter nas je...“ Tu je naenkrat prestal. Zdelo se je, da mu je šinila posebna misel v glavo. Povpraševal me je s hlinjeno prijaznostjo po moji družini. Povedala sem mu, da sem sama sebi prepričena. Zdaj mi nasvetuje, naj pri njem

To je bil prvi napredok v sodbenih zadevah. Posvetovali so se tu razne okoliščine, ki so povisile ali zmanjševale zločin in po njih se je določevala kazna ali pokora.

Nalagala se je potem razna pokora, in sicer za določen čas. Pri manjših zločinih se je nadomestovala tudi s plačo v denarji, z izgubo državljanskih pravic, ali s pečatom javne sramote.

Vsakemu je jasno, da je bila namenjena tu omenjena kazna ali pokora le za postavno maščevanje, za storjen zločin, da je ali popolno uničevala zločinca ali pa ga je dajala človeški družbi nazaj nespremenjenega, morda le še bolj strastnega in po maščevanji hrepenečega. Za zboljšanje, za spremembo pokvarjene nравi, za pravo očiščenje duše, kar naj bi bila glavna stvar vsake kazni, ni bila sposobna tedanja pokora.

Se le, ko so se ustanovile redne države na podlagi pravice, uredile so se od prejšnjih različne kazenske postave, katerih namen je bil, ne samo kaznovati, pokoriti zločince, temveč zboljšati z njimi izgubljene, dajati jih spremenjene in v pravem smislu spokorjene človeški družbi nazaj.

Postava sama je mrtva brez pomočnega sredstva, da se vestno izpoljuje.

Tudi nove izvrstne kazenske postave bile bi brezvsešne, ako bi se ne bile predrugačile kaznilnice ali biše pokore.

Dolgo ni še, kar se je mislilo obče, da le kolikor mogoče ostra kazna zboljša popačeno človeško urav in odvrača od zopetnega zločina.

Zaradi tega zdale so se temne, strašilne kaznilnice, kjer se je čul le jok, kletev in škripanje z zobmi, kamer ni prišel glas opominjajoče, svareče, tolažeče besede.

Povrh ukovale so se roke, vstvarjene za delo, v železje, obsojene bile so v najbolj grozovito kaznen — v brezdelavnost.

„Lenoba je vir pregrehe“, pravi resnični pregovor. Kako naj bi bila zboljševala torej prisiljena brezdelavnost sprideno nрав človeško, kako naj bi se bilo dolgoletno življenje brez pouka, brez verske tolazbe prestvarjalo zavest in marljivost? Skrajni čas bil je torej, da izginejo stari predstodki, da se z kaznijo zločina pokori in tudi zboljšuje zločine ter prevstvarja v skesanega, očiščenega državljanja.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Vsi dunajski listi govorijo o zaključenji delegacijskega zasedanja ter soglasno konstatujejo, da je nagla in nespremenjena potrditev proračuna za 1886. leto tehtna zaupnica za vklupno vlado.

V koroškem deželnem zboru predloži se predloga o uravnavi ubožnih blagajnic in oskrb revčev, poročilo o državnem zakonu gledé to-

ostenam. Rekel je, da si bo prizadeval, da najde ubeglega pavliha ter mi potem vrne otroka. S tem me je pridobil. Tako sem postala dekla glumaške trume, šivala sem glumačem obleko, krpala jim perilo, kuhalala sem, vse — brez plačila. Pa saj mi je bil Croquefer obljubil, da mi vrne mojega otroka! Bila sem tovorna žival maloprídušnim glumačem; a vsaj beračiti mi ni bilo treba, imela sem strahu, da bi me prijeli.“

„Croquefer je tiransk, nečimeren, domišljav, grozovit in surov človek, tako, da so se pred njim tresli vsi podložni mu glumači. Jaz pa še bolj kakor drugi! Saj od njega je bilo zavisno, ali dobim svojega otroka, ali ne. Misila sem, da kaj poizveduje, kam je prišel ubegli pavliha; pa lagal se mi je budo. Bilo mu je samo na tem, da je imel deklo, katera ga nič ni stala. O, jaz sem mu vse storila, kar sem mu le brala na očeh, da bi mi bil le naklonjen. On je bogat, a prav — umazano skopušen! Pri njem morala sem trpeti la-koto! Počasu sem proti vsemu bila nekako otrpnila, podobna sem bila mašini, avtomatu! In vendar je z mano ravnal surovo in brutalno. Ne kolikokrat sem ga celo pustila ter sem sama be-

čenja opojnih pijač, predloga o gospodarstvenem položaji dežele in konečno predloga o ustanovitvi oskrbovalne blagajnice za onemogle in za delo nesposobne posle na kmetih.

Nemški fakcijozni listi svetu oznanajo, da pride v českem deželnem zboru na vrsto predlog o razdvojitvi Česke. In med vrsticami bere se lahko, kako se uže veselijo takega dneva, kajti tedaj prišla bi zanje zopet prilika, da prično razdirajoč svoj posel. Iu več se od tega predloga tudi pričakovati ne more, kajti manjšina pač ne more dobiti kar v trenotji dvretjetinsko večino.

Tuje dežete.

V sredo otvoril se je nemški državni zbor. Na vnanjo politiko nanašajoče se besede otvornega govora se glasijo: „Nemčija stoji v prijaznem razmerji z vsemi vnanjimi vladami. Nj. veličanstvo cesar goji za gotovo nadajo, da boji Balkanskih držav med seboj ne bodo kalili miru evropskih vlastij, ter da se vlastem, katere so za vsako izmed njih dragocen mir Evrope pred sedmimi leti s pogodbami zagotovile, tudi posreči, pridobiti tem pogodbam spoštovanje pri balkanskih narodih. Nj. veličanstvo cesarja navdaje prepričanje, da ne bode manjkal božji blagoslov dozdanjam uspešnim prizadevanjem naše politike za vzdržanje evropskega miru.“

„Temps“ poroča, da so severne vlasti popolnoma jedine o rešitvi balkanskega vprašanja; nejedine so le v vprašanju, ali naj Aleksander še ostane bolgarski knez ali ne. Sprejelo se je združenje vzhodne Rumelije z Bolgarijo in istotako odškodovanje Srbije. Iz Berolina pa se poroča, da Nemčija ne dopusti nikake spremembe v ozemljiju.

Uradni „Varšavski Dnevnik“ piše, da bi v slučaju, če se vojska med Srbijo in Bolgarijo bolj razširi in bi se za Bolgare na slabo obrnilo, Rusiji ne preostalo drugač, nego da pošlje svoje čete na balkansk poluotok ter tu naredi mir in red. Če bi pa Turčija prevzela to nalogu in bi Srbijo zavrnila, skrbela bi Rusija za to, da se Macedonia in Rumelija ohranite Turčiji. Kar se tiče Avstro-Ogerske, vršijo se med Dunajem in Petrogradom dogovori, v katerih se je Rusija izrekla zadovoljno, da Avstrija konečno anektira Bosno in Ercegovino, če prepusti Rusiji prostoročko v Bolgariji. Nemčija da je baje uže pridobljena za rusk načrt.

Razne vesti.

(Skandal v gledališči.) „Nar. Listom“ se poroča, da so se v Zadru 9. t. m. vršili grozni skandali. Politična oblast ni dovolila, da bi se predstavljala v korist bivšega gledališčnega igralca Papadopolija beneška burka, v kateri je imel ta glavno ulogo igrati. Ko se je zagrinjalo vzdignilo in se je pričela druga igra igrati, začulo se je divje vpitje v gledališči in

klici: „Fuori Papadopoli!“ (Papadopoli vun!), kateri so se četrte ure ponavljali. Dame so bežale prestrašene iz gledališča. Policija zauzala je, da prestava preneha in se gledališče za ta večer zapre. Ta skandal, kakor tudi druge, ki so se zadnji čas v Zadru vršili, provzročili so ireditisti.

-- (Grozno dejanje.) Iz Londona se piše Ravnatelj Midlanške železniške družbe Josip Ellios potročil se je 16. t. m. z 19letno Elizo Preston, hčerjo zdravnika Charla Prestona Zaročenca nastopila sta isti dan navadno potovanje in Ellios plačal je pri blagajnici znesek za lasten kupé prvega razreda. Zaradi tega se je vsa ženitovanska družba, katera ju je do kolodvora spremila, srčno smijala. Tik Derbyja začuje se pa iz njunega kupéja strašen krik; ko se vlak vstavi, zagledejo mlado ženo mrtvo s prerezanim vratom, soprona pa tudi smrtno ranjenega. Ellios zaklical je strašno smejajoč se: „Nikdo ni vedel, da norim!“

-- (Čudna poroka.) Iz Chicago naznanja se sledična prav amerikanska dogoda: Posestnik plantaž Henry Summers, mestnega sveta član, prišel je 26ega oktobra ob 9 uri zjutraj k župniku Brindol-u ter ga je prosil, da naj gre z njim, ker ga v njegovi hiši čaka opravilo, ki se ne dá nikakor odložiti. V krasno palačo došedši pelje Summers duhovnika v sobo, kjer je mlada deklica brez zavesti in težko sopeča ležala Summers reče: „To je moja hči Cicily Mary; zbolela je za vnetjem možgan; preden je zgubila zavest, puštila me je priseti, da jo v slučaju, ko bi bila nevarnost za ujeno življenje, duhovnik takoj z mr. Johnom Cartersom poroči, z možem, kojega je leta dolgo strastno ljubila. Želela je to posebno zaradi tega, da bo njegovo ime na njenem nagrobnem kamnu vpisano. To željo hočem svojemu ljubljenemu otroku spolniti.“ Ker ga je oče v svoji obupnosti prosil, da naj se podviza, poroči duhovnik nezavedno deklico z ženinom Cartersom. Pakomaj je deklici nataknil prstan, odprè ta oči in zaledeno okoli pogleda. Mr. Summers pa reče smejajoč se: „To je moja iznajdba, kako da se nepokornim otrokom do živega pride. Mislite-li, da naj na poroke s pomočjo klorofor-a od vlade patent vzamem?“ — Mr. Carters odpeljal je eno uro pozneje svojo zaročenko siloma v svojo hišo; Mary Summers je na to za smrt obolela.

-- (Zvest pes.) Kmet proda kupcu ovce ter mu dá tudi svojega psa pod pogojem sabo, da ga dobespiš domov nazaj pošlje. Temu pa pes tako dopade, da ga sklene obdržati in ga zapre. „Sultani“ se pa vender posreči, rešiti se iz zapora in ker misli, da ima mož tako malo pravice do ovac, kakor do njega, teče na pašo, zbere tam ovce svojega gospodarja in jih žene domov. Kake oči da je gospodar naredil, ko je vso svojo čredo videl pred sabo, si lehko vsak misli.

-- (Iz otročje sobe) Anica: „Mama, kupi mi vender majhno sestrico!“ — Mati (začudena): „Kaj pa boš z njo začela?“ — Anica: „Tepla jo budem!“

Ijubav: predstavljeni moram „divjo ženo“. Kaj sem hotel storiti? Imela sem samo jedno misel, misel na ubozega mi otroka! Pustila sem se torej „ozaljšati“, kakor se je Croqueferu prav zdelo. Tako opravljena stopila sem na ūder. Zdajci zaledam naenkrat med gledalcu tudi — Rouvenata! — Moja srčnost me naenkrat mine. Gnus in zančevanje se me loti pred Croqueferom in kri mi stopi v glavo. Croquefer me je hotel siliti, da bi nevredno svojo nalogu izvršila; a jaz sem ga pahnila od sebe ter zbežala sem. Strgala sem nesrečno kinko s sebe, milosrčna komedijantinja mi pomaga, da si oblečem staro svoje oblačilo ter mi pové, da se Croquefer nikdar ni brigal za mojega otroka, nego da se mi je zmerom le lagal. Ubežala sem še isto uro z malimi franki, katere sem si bila pristradala. In Bog me je potem čudno ohranil do današnjega dne, dokler nisem prišla do svrhe, dokler se nisem vrnila domov! On me je prokletstva oprostil, odpril je moje srce zopet nadeli in veselju! Ime Gospodovo bodi češčeno!!!“

(Dalje prihodnjie)

Domače stvari.

— (Na imendan Nj. veličanstva presvitke cesarice,) najvišje pokroviteljice tukajšnje Elizabethine otroške bolnice, počastila je omenjeno bolnico gospa baronovka Emilija Winkler ter bogato obdarovala otroke z jestvinami; blagosrčna gospa je skrbno povpraševala bolniškega ravnatelja dr. Kovača po zdravji v bolnici se nahajajočih otrok. — Ravnota dan je pokroviteljica gospa Božena Grampošič oskrbela bolnim otrokom južino.

— (Sols tvo.) Ukaz ministra za bogočastje in uk s 25. oktobra 1885. l. št. 18439, vsem deželnim šolskim oblastvam določuje, da morajo biti kolekovani vsi dvojni (duplicati) šolskih naznanih, letnih in odpustnih spričal pri splošnih ljudskih in meščanskih šolah, in sicer vsaka pola s kolekom 1 gld.

— (Kapela v Marijanischi) blagoslovljena bode 26. t. m. zjutraj ob 8. uri. Blagoslovil jo bode premil. gospod knezoškop in potem daroval sv. mašo. Nameravano je bilo sicer blagosloviti jo 19. t. m., to je v praznik sv. Elizabete, ker je več razlogov bilo za ta praznik Toda delo se ni moglo dovršiti zaradi preveliko zaprek in težav. Tudi sedaj bode dovršeno samo najpotrebnejše, drugo se bode napravljalo polagoma, kakor bodo dopuščale okoliščine. Dopoludanska slovesnost bode bolj v domačem krogu, popoludne bode pa vsakemu prostu priti v kapelo ter bode ob 4. uri pridiga, potem pete litanijske z blagoslovoma in darovanje za kapeline potrebe.

— (Klub pisateljskega podpornega društva) ima danes zabaven večer v čitalniški restavraciji. Čital bode g. dr. Vošnjak konec svojega spisa: O mističnih prikaznih človeškega duha.

— (Društvo zdravnikov v Kranjski) ima v četrtek, dne 26. t. m., ob 6 uri zvečer mesečno sejo, pri kateri bodo predavalni gg. vladni svetnik dr. Valenta, primarni zdravnik dr. Fux in vladni svetnik dr. Keesbacher.

— (Izprševalci za verouk v izprševalno komisijo) za ljudske in meščanske šole je imenovalo knezoškofijstvo gg.: kan. Andr. Zamajica, prof. Frid. Križnarja in kateheta Jos. Klemenčiča.

— (Štajerski deželni odbor) dovolil je za železnicu Poličane-Konjice podpore 300 gld. iz deželnega zaklada.

— (O dogradnji Rudolfove železnice do morja) razgovarjal se je dne 18. t. m. celovški mestni odbor ter sklenil peticijo do obeh zbornic državnega zbora, naj se Celovec sprejme v izvoljeno črto.

— (Nesrečna obitelj.) Iz Domžal se nam piše: Pri Antonu Vagaji iz Vinj h. št. 20 stanoval je tudi njegov zet Janez Rems s svojo zeno Terezijo. Med tastom in zetom bil je vedno ravs in kav, in sicer priovedujejo ljudje, da je bilo temu vzrok lehkomišljeno in razuzdano življenje Remsevo. Nikdo se tudi ni posebno začudil, da se je tako žalostno življenje žalostno končalo. — Dne 17. t. m. pride Rems o polunoči ves pisan domov ter zahteva od tasta, da naj mu hišna vrata odpre. Ta pa mestu tega zagrabi s zajčarji nabasano puško ter skozi odprto okno na zeta vstreli in ga smrtno rani. Terezija Rems hotela je prihodnji dan svojega moža v ljubljansko bolnišnico prepeljati, a umrl je med potom.

— (Tepež in požar.) Iz Mengiša se nam piše: Dne 14. t. m. proti polnoči prišlo je več fantov iz Radomelj, med temi tudi Janez Škerjanec iz Homca, sedaj pa v službi v Radomljah, v Homec ter so klicali na „korajzo“. Homški fantje pa, ki so bili slučajno v hlevu Jere Škerjanec zbrani, planejo ne lenjanje ter jih dobro preklestijo in iz vasi spodē. Na to se vrnejo v hlev in tamkaj žganje pijó. Kakih 15 minut pozneje pa zapazi Anton Pogačar iz Homca, ki se jo s žage domov vračal, da pred skedenjom Jere Škerjanec nakupičena slama gori. Na njegovo vpitje prihité tantje iz hleva ter se trudijo ogenj zadušiti, kar se jim pa ni hotelo posrečiti. V malo minutah zgorel je skedenj, šupa in hlev, kakor tudi veliko krme in nekoliko pohišnega orodja. Na pomoč so kmalu prihiteli ljudje iz Hrašč z brizgalnico, njim na čelu gosp. Peter Majdič. Nevarnost je bila zelo velika za celo vas. Kdo vči, če bi ne pogorela vsa, ako bi bilo le količka

račec rojila po svetu. Pa nadejati sem se smela, da le po Croquefeu u pridem pavlihi na sled, in tako sem se zopet in zopet vračala v svoj jarem! Nekega dné opazi Croquefer, da znam pisati in računati. Od tega časa bila sem povisana v dežarničarko. A tudi pri predstavah morala sem, čudno osemljena, molče sodelovati. Kolikor mi je tudi to bilo zoperno, vendar sem storila za svojega otroka! Misliša sem, da le Croquefer mi ga more zopet dati! Tako sem se zmerom bolj in bolj pogrezovala v revščino; a hvala Bogu, svojo poštenost, spoštovanje do sebe ohranila sem zmerom!... Tako smo prišli minolega maja v Gray k letnemu semnju. Croquefer se je zmerom prizadeval, da je kaj novega občinstvu ponujal. Na misel mu pride, da pokaže ljudožrko. Jaz naj bi prevzela to vlogo. Bil je pa gotov, da porečem ne! Zatorej mi začne pripovedovati, da je prišel na sled ubeglega pavliha in da moj sin še živi. Jaz sem bila vsa iz sebe samega veselja. Croquefer mi je pripovedoval, da je Leon postal velik in lep, a da ga pavliha skrbno skriva. Le on more pavliha primorati, da otroka zopet vrne. In to hoče tudi storiti, samo moram mu narediti

vetra! Jera Škerjanec ima škode kakih 1400 gld., za katero je pa zavarovana. Da je ogenj kdo iz hudonosti zanetil, bilo je očividno. Vsi prebivalci iz Homca so koj rekli, da je to gotovo sin ponesrečenke, Janez Škerjanec, storil. Ta je svoji materi uže velikokrat grozil, da jo bo vbil ali pa da jej bo hišo zažgal, ker mu ni hotela denarja dajati, katerega je pa prav silno potreboval, ker je svojo doto (700 gld.) uže zdavnai zapravil. Misli se tudi, da se je na ta način hotel nad fanti, v hlevu zbranimi, maščevati, ker so ga poprej nabilo.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Petrograd, 21. novembra „Journal de St. Peterbourg“ pravi, da, če srbski kralj na vsak način hoče priti v Sofijo, bode uspeh dražje plačal, nego se nadeje; vlasti imajo pravico, da zahtevajo od balkanskih narodov spoštovanje berolinske pogodbe. Po sklepu bolgarskega kneza, da zapusti vzhodno Rumelijo, izgubilo je nadaljevanje srbske vojske vse opravičenje.

Carigrad, 21. novembra. Poslaniki so imeli včeraj sejo; posvetovali so se o izjavi, katera se ima dati bolgarskemu knezu. Turčija je sklenila, v vzhodno Rumelijo mestu začasnega guvernerja poslati dva komisarja.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 21. novembra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	82·30
Zlata renta	82·70
5% avstr. renta	108·75
Delnice národné banke	99·90
Kreditne delnice	864·—
London 10 lir sterling	284·50
20 frankovec	125·60
Cekini c. kr.	9·99
100 drž. mark	5·98
	61·70

Tuji.

Dně 19. novembra.

Pri Maliči: Landau, Engel, Löwy, Beinhaker, Schwarz, Prieglhof, Gerstenberg, trgovci, z Dunaja. — Grof Hermann iz Gradca.
Pri Slounu: Westen, Bartha, Ehrenthal, trgovci, z Dunaja. — Kovač, tovarnar, in Starke, s soprogo, iz Inomosta. Eckmann, inženier, iz Gradca.
Pri Južnem kolodvorn: Potočnik iz Maribora. — Bajt, posestnik, s soprogo, iz Lesc. — Verderber in Maierle, posestnika, iz Dečina. — Zupan, orgljar, iz Kamne Gorice.
Pri Avstr. carji: Sterk, žend. stražmešter, iz Kopra.

Umrli so:

Dně 19. novembra. Marija Kerne, gostinja, 74 let, Kravja dolina št. 11, starostno opešanje.
Dně 20. novembra. Ema Bilina, hiš. posestnika hči, 1½ l. Na Bregu št. 2, ospice. — Marija Kimovec, hči hiš. posestnika, 4 l., Trnovske ulice št. 9, davica.

V civilni býlnici:

Dně 19. novembra. Martin Dolenc, delavčev sin, 2 dni, čeljustni krč. — Marija Cajhen, delavčeva soproga, 80 l., starostno opešanje.

Dně 20. novembra. Amalija Dolenc, delavčeva hči, 3 dni, črevesni katár. — Janes Kokalj, delavčev sin, 2 meseca, živiljenjska slabost. — Jakob Možina, gostač, 72 let, za rukom.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm
20.novbra	7. zjutraj	738·03	— 3·0	vzh. sl.	obl.	5·60
	2. pop.	739·47	2·2	svzh. sl.	obl.	
	9. zvečer	739·75	1·4	vzh. sl.	obl.	dež

Najfinjejsi bohinjski sir

(160) 10 prav po ceni priporoča
J. R. Paulin v Ljubljani,
specerijska trgovina, Špitalske ulice št. 2.

Umetne

zobe in zobovja

vdevlje po najnovejšem amerikanskem načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje plombovanja in vse zobne operacije (39) 65

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega mostu, 1. nadstropje.

Odgovorni urednik J. Naglič.

Dobička vredni zaslužek.

Stalne osebe vseh stanov, ki se hoté pečati z razprodajanjem zakonito dovoljenih državnih in premijnih sreč na plačilne obroke, vsprejmó se z jako dobrimi pogoji; ako se pobrinejo, morejo mesečno zaslužiti 100 do 200 gld.

(165) Vredni zaslužek. 6-3

Kisla voda, kopelišče Radvanj
s svojo jako obilo „natro-lithion-kislino“. Garodovi poskusi so dokazali, da je ogljeni-kisl „Lithion“ pri protinskih bolečinah najboljše in najgotovje zdravilo. 52-30 (81)
Vsled obilega ogljenokislosti, na trona in lithiona je radvanjska kisla voda kot specifikum pri: protinu, kamnji v žolči, mehurji in ledvicah, zlati žili, bramboveci, brahoru, zlateneči, želodeči in boleznih in pri katárnu v obči. Kopelji, stanovanja, restavracija cené. Zaloga: F. Plautz, Stari trg, Ljubljana.

Carsko, marcno in bock-pivo

iz pivovara bratov Kosler

priporoča

v zabojuh po 25 in 50 steklenic

A. Mayerjeva

trgovina piva v steklenicah

v Ljubljani. (118) 19

V založništvu našem izšla je na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasníc iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik

učitelj.

12 pôl v 8°. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Veliko pozornost

provzročajo povsodi iz Prve dunajske tovarne za tkano blago po propisih največjih medicinskih veljakov iz čiste volne izdelani, gosto tkani, zdaj moderni

zdravotni zimski jopiči

Moji zdravotni jopiči so, kar je le moč misiliti, najtoplejša in vrhu tega najzdraveja obleka, kajti:

- 1.) ista ohrani telo jednakomerno toplo;
- 2.) varuje pred premrazenjem, ker nastali pot vsprejemlje prodirna volna;
- 3.) prilega se vsakemu životu ter je izredno praktična, prikladna in po ceni, ker velja samo

gld. 1,80

Nihče naj torej ne zamudi, komur je kaj leže na zdravji, naročiti si takoj takov zdravotni zimski jopič, kajti le-ta je boljši nego vsaka druga zimska obleka. V pristni kakovosti prodaja samo in jedino

I. Dunajska komisijska in eksportna trgovina Dunaj, III. Kolonitzgasse št. 8.

Pri naročilih zadostuje uže, če se pové, kako veliko, srednje ali malo. — Pošilja se proti povzetji. (166) 6-3

V knjigarni Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

se dobivajo:

Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

I. zvezek: Deseti brat. Cena 1 gld.

II. » Priovedni spisi: Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč med slovenskimi polharji, Spomini starega Slovenceva. — Cena 70 kr.

III. zvezek: Priovedni spisi: Domjen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Urban Smukova ženitev, Golida, Kozlovska sodba. — Cena 70 kr.

IV. zvezek: Priovedni spisi: Tihtapeč, Grad Rojnine, Klošterski žolnir, Dva brata. — Cena 70 kr.

V. zvezek: Priovedni spisi: Hči mestnega sodnika, Nemški válpet, Sin kmetskega cesarja, Lipe, Pipa tobaka, V vojni krajini. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštnino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 48

Blago za ženske možke obleke

le iz trajne ovčje volne, za moža srednje velikosti

3:10 metrov za gld. 4,96 iz dobre ovčje volne;

za 8,— » boljše » » »

jedno obleko » 10,— » fine » » »

Peruvijen iz najfinje ovčje volne v najmoderniših bojah, najnovejše za gospojne suknene obleke, meter po gld. 2,20 in gld. 2,40.

Črni kožuhasti Palmerston-tricot, čista ovčja volna za gospojne zimske plašče, meter po 4 gld., loden za gospojne plašče zoper dež in oblačila.

Popotne ogrinjade, komad po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12,—. Najfinje obleke, hlače, prevlekače ali svrhne suknje, blago za suknje in dežne plašče, tifi, loden, komis, predenino, cheviot, tricot, ogrinjade za dame in bilardne preproge, peruvijen, toskin priporoča

Ustanovljeno Jan. Stikarofsky — 1866 — fabrička zaloga v Brnu.

Vzorki franco. Vzorki (ogledni) razpošiljavajo se gg. krojaškim mojstrom nefrankovan.

Pošiljatve proti povzetji čez 10 gld. franco.

V zalogi imam suknja vedno za več nego 150 000 gld. av. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane mnogo suknene ostankov ostankov, dolzh od 1 do 5 metrov, in sem torej primoran, take ostanke po jaks nizkih fabričkih cenah razpečavati. Vsak pametno mislec človek mora sprevideti, da od tako malih ostankov ni možno razpošiljati vzorkov na ogled, ker bi marveč vsled nekoliko stotin naročenih teh vzorkov ne ostali v kratkem nujenih vzorki a je torej skozi in skozi sleparija, ako firme suknene blaga inserirajo suknene ostanke; v tacih slučajih so vzorki odrezani od celih kosov a ne od ostankov, torej je namen takega postopanja očividno. (125) 24-23

Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjavajo ali pak se pošlje nazaj denar.

Dopisi vsprejemljiv se v nemškem, ogerskem, českem, poljskem, laškem in francoskem jeziku.

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1:75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, pri lepljeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova

knjigarna v Ljubljani.